

atyai házhoz, annál lassabban halad. Fölmerül lelkében a kérdés: mit fog mondani atyjának. Ezerszer és ezerszer megismétli magában, amit mondani akar neki. Amint közelebb ér a házhoz, mindinkább szegényli magát. Végül megáll dobogó szívvel, szorongó lélekkel. Fél bemenni a házba, hogy találkozzék atyjával, s elmondja neki, amit már sokszor elmondott magában. Ilyen a lélek útja, amikor megtér Istenhez. Nehéz az út, olykor bátorságot, majd csüggedést árul el, meg-megáll, sőt néha visszatér. De végül is győzedelmeskedik önmagán. S ez a győzelem a legszebb diadal, az élet legnagyobb ünnepe.

A fogadtatás pedig felülmúlt minden reményt, mert amikor meglátta őt az atya, megesett rajta a szíve, magához ölelte, és megbocsátó szeretettel megcsókolta őt.

Csak a nagyobbik fiúnak nem tetszett öccse hazajövele. Szemrehányást tett atyjának, felsorolta érdemeit, s kevesellte a jutalmat, amelyet ezekért kapott. Milyen felmérhetetlen a különbség Isten szeretete, a megbocsátó irgalom és az akadémikus fiú között. Minden emberi nagyság eltörpül Isten megbocsátó szeretete előtt. minden gőg, dac és dölyfösség megtorpan, amikor kitárt karokkal jön az Atya. Minden gyarlóság és kicsinyesség eltörpül és összezsugorodik a nagylelkűség előtt. A kicsiny naggyá lesz, a törpeség magasba nyúlik, s fölfelé tör az egekig.

Szeressétek Istent, ahogyan ő szeret titeket. A szeretet mindent megolvasztó tűzében kiolvad belőletek minden salak, s tiszták lesztek, mint a tékozló fiú, aki elprédálta mindenét, de hibáját és tévedését belátva, megtért az ő Istenéhez. Ámen.

A KÖNYÖRÜLŐ SZAMARITÁNUS

Lk 10, 29—37

Bizonyára ismeritek a könyörülő samaritánus történetét. Sok ehhez hasonló történet van a Bibliában, de talán egyik sem juttatja jobban kifejezésre Jézus gondolkodásának lényegét, mindent átfogó széles látókörét és megkapó közvetlenségét.

A kérdés ez: Ki a te felebarátod? Minden előzetes vitatkozást elkerülve, Jézus elmondja a felolvasott történetet. Ebben a szemléletes tanításban nemcsak arra nyerünk feleletet, hogy kicsoda a mi felebarátunk, hanem érthetővé teszi a tiszta önzetlenséget, a könyörülő szeretetet, minden magyarázat nélkül. Az elbeszélés végén megkapjuk a feleletet a fő kérdésre, hogy mindenki felbarátunk, és mindenkinek segítségére kell lennünk, akinek arra szüksége van.

A kereszténységet gyakran érik bírálatok. Az egyik nem látja benne kellőképpen megalapozva a felebaráti szeretetet, és ezért új alapokat keres a világ üdvözítésére. A másik azért bírálja Jézus vallását, hogy korlátokat szab az emberiségre, amelyek gátolják szabad erő kifejtését, s így képtelenné teszik az embert hivatásának megélésére. A kereszténység, úgy gondolják, eltéríti az embert hivatásának betöltésétől. Igaz ugyan, hogy a kereszténység sok hibát követett el: hűtlen lett Jézushoz,

amikor háború útján kereste az igazságot, amikor a felebaráti szeretetet és a békét megcsúfolta a faji gyűlölet tüzeinek élesztésével. Az evangéliumnak azonban mindezekhez nincs semmi köze. Jézus meg nem értése, az ő hitelvein felépülő valláserkölcsei élet megtagadása a gyakorlatban, nem használható fel ellene, hanem az emberek gyöngeségének bizonyítéka.

Mindenki a te felebarátod, aki szükségét szenved, s aki rászorul a te szeretetedre, faji, nemzeti és vallási különbség nélkül. Érzitek-e ebben a megállapításban azt a levegőt, amely Jézus lelkén keresztül az emberiség életébe behatol? Ma is úgy érezzük, amikor az evangéliumot olvassuk, mintha egy napsütöses terembe lépnénk, ahol kitágul a tüdő, megújul az emberi szív, és felszabadul a gondolat az emberi gyarlóság sokféle nyomása és korlátozottsága alól. Érzitek-e Jézus lelkének mérhetetlen távlatát, azt a korlátokat nem ismerő egyetemességet, amelyet a felolvasott bibliai történet oly találóan sűrít egybe. Az egész emberiség, minden egyes tagja, kicsinye és nagyja, a szegény és a gazdag, a jó és a rossz, mind együvé tartozik, testvér, egy nagy család tagja.

Az életnek milyen mély meglátása, a lélek útjának, a szívjóság mindenekét magához ölelő, mindenkihez szóló kiterjedésének milyen felséges megnyilatkozása.

Fellelegzik az ember, ha elgondolja, hogy volt egy ilyen gondolat több mint kétezer évvel ezelőtt, s hogy volt egy kis csoport, élén Jézussal, amely hitt ennek a világmegváltó és fenntartó gondolatnak a megvalósulásában, az emberiség üdvösségének ebben a lehetőségében.

Jézus alkotó életet szánt az embernek, meredek és hosszú utat mutatott meg a lélek számára, amely felszabadítja a korlátok alól, amelyek gátolják szárnyalását. Megnyitja az ajtót egy kiteljesedő világ: az igazság, a jóság, az együttérző testvériség világa számára. Az életet naggyá lehet tenni, s Jézus mutatta meg az utat, amelyen eljuthatunk azokra a magaslatokra, ahol ő maga is állott, s megnyitotta szemünket a végtelen szeretet és az örökkévalóság nagy értékei felé. Teljes meggyőződéssel mondhatta: „Én vagyok az ajtó: ha valaki én rajtam megy be, megtartatik, és bejár és kijár majd, és legelől talál“ (Jn 10,9), mert ő azért jött, hogy életünk legyen és bővüljünk.

A kereszténység e széles látókörű egyetemesség vallása. Ilyenné kell, hogy tegye a mi életünket is, amelyről sokszor azt hisszük, hogy kicsiny és jelentéktelen, de naggyá lehet. Nagy lesz, mihelyt fölfedezzük, hogy Isten munkálkodik bennünk, s mindnyájan egy szem vagyunk abban a láncban, amely vele összeköt bennünket.

Egy kiváló teológust fölkeresett egyszer egy nő s azt kérdezte tőle: mi az ön véleménye Istenről? A teológus elgondolkozott, majd ezt felelte: mellékes dolog, hogy mi az én véleményem Istenről. Fontos az, hogy mi Isten véleménye rólam. Az Istenben való hit tulajdonképpen nem egyéb, mint Isten rólunk alkotott felfogásának állandó tudakolása, és törekvés arra, hogy ezt a véleményt megjavítsuk. A vallás pedig arra való, hogy megtisztítsa az utakat, amelyek e törekvéseinkben célhoz juttatnak. Mindezt azonban csak úgy érhetjük el, ha szívünkbe vessük a felolvasott bibliai történet utolsó tételét, amely így szól: eredj el, és te is eképpen cselekedjél.

A vallást cselekedni kell. Az olyan vallás, amelyet nem gyakorolnak, hamis vallás. Egyetlen vallás sem annyira alkalmas a cselekvésre, mint éppen a Jézusé. Csupa megvalósítható igazságokra épül fel. Meg-

győző a mód, ahogy tanítja, ahogyan lelkünkbe beidegzi. Magát a cselekedetet mutatja be a leggyakorlatibb módon. Elmondja a könyörülő szamaritánus esetét, azt az eseményt, amely megtörtént, azt a valóságot, amelyet valahol megcselekedtek, s azután hozzáteszi: tégy úgy te is. Előbb adja a valóságot magát, azután a fölhívást a cselekedetre.

Sajnos mi ezt sokszor megfordítjuk. Sokat beszélünk, adjuk a jó tanácsokat, mindenki okosabb akar lenni a másiknál, de amikor tette kerül a dolog, a legjobban beszélők eltűnnek, háttérbe vonulnak. Carlyle mondja, hogy a modern civilizációnak az a baja, hogy belesüllyed a beszédbe, amelynek pedig kevés köze van a cselekvő keresztényülethez. Igen, van egy szó- és egy tettkereszténység. Az előbbi kivirágzott, az utóbbi elsorvadt mellette. Meg kell fordítanunk a dolgot, s akkor megváltoznak a bírálatok, amelyek az emberi gyarlóság következtében érik Jézus tiszta vallását.

Meg kell ragadnunk végre, és vállalnunk kell Jézus vallásának üzenetét, amely ebben a két rövid szóban ölt testet: kövess engem, vagy: cselekedj te is úgy. Próbáljuk meg követni őt a jó cselekedetekben, Isten és felebarátaink iránt érzett tevékeny szeretetben, az életben, a valóságban. Ámen.

AZ ÖRÖKKÉVALÓ

1Jn 2,17

Az emberi gondolkodás már kezdettől fogva két irányban indult el. Az egyik a változás, a keletkezés és elmúlás gondolatán csüngött. Minden változik, egy pillanatig sem állandó semmi sem; a következő perc a jelen megszűnését, elmúlását, halálát jelenti. A másik oldalon ezzel szemben az állandó, a változatlan, az örökkévaló izgatta az ember képzeletét. Ha minden változik is, kell lennie valaminek, ami a változás fölött áll. Ha nem volna semmi sem, ami változatlan és örökkévaló, akkor a változást se lehetne megérteni és megmagyarázni, mert nem volna semmi, amihez hozzámérni lehessen.

Ezt a két világot: a múlandó és az örökkévaló világot, a Jézus előtti kor nagy gondolkodója, Platon foglalta egybe, amikor azt mondta, hogy van egy múlandó világ, amelyben mi élünk, szeretünk, gyűlölünk, gyönyörködünk és szenvedünk. Emellett létezik egy másik világ, amely nem változik, amelyben az Isten gondolatának szikrái, az örökkévaló eszmék őrzik azt, ami el nem múlik soha.

A kétféle elgondolás, amely az emberiséget évezredek óta foglalkoztatta, ma is él. Mert nincs ember, aki föl ne tenné magának a kérdést többször is életében, hogy vajon az elmúlás-e a sorsa mindennek, ami a földön van, vagy van ami megmarad és el nem múlik soha.

Csodálatos az emberi lélek. Ebben a múlandó világban, ahol nap-nap után találkozunk az elmúlás, a pusztulás le nem tagadható nyomaival, ahol a kultúrák hanyatlása, virágzó életek letörése mindennapi dolog. Azonban mi, hívő emberek, ahelyett, hogy belenyugodnánk, küzdünk az elmúlásnak és a pusztulásnak még a gondolata ellen is, s lelkünkben